

НАУКОВО-НАВЧАЛЬНИЙ МОВОЗНАВЧИЙ ТЕКСТ

Викладач – Златів Л. М., канд. пед. наук, доцент кафедри стилістики та культури української мови.

Курс – 2, семестр – 3.

Кількість кредитів – 3.

Анотація дисципліни

Навчальна дисципліна «Науково-навчальний мовознавчий текст» належить до дисциплін вибіркового циклу освітньої програми Середня освіта (українська мова та література). Проте вона безпосередньо пов'язана із формуванням інтегральної компетентності магістра середньої освіти – здатності розв'язувати складні задачі та проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог. Передумовами для вивчення дисципліни є опанування студентами таких дисциплін, як «СУЛМ», «Загальне мовознавство», «Стилістика», «Методика навчання української мови», «Текстознавство», «Лінгвістичний аналіз тексту».

Мета навчальної дисципліни «Науково-навчальний мовознавчий текст» – дати студентам відомості про теоретичні засади дослідження науково-навчального мовознавчого тексту (ННМТ) у сучасній науці, показати значущість знання структури ННМТ та прийомів його сприйняття (розуміння), відтворення й продукування для загальнотеоретичної і практичної підготовки вчителя-філолога. Курс націлений також на демонстрацію можливостей аналізу ННМТ, що є особливо важливим у самостійній науковій роботі студентів під час написання магістерських досліджень.

Завдання курсу:

- обґрунтувати актуальність тематики курсу у контексті зміни наукових парадигм; подати відомості про теоретичні засади дослідження ННМТ у сучасній науці; розглянути теорії тексту/дискурсу в історичній та сучасній перспективі; показати багатовекторність досліджень тексту/дискурсу у сучасній науці; розглянути текст як об'єкт комунікативної лінгвістики (категорії, типи, структура, одиниці дискурсу і т. ін.); проаналізувати різні типи текстів/дискурсів (структура, мовні особливості, жанрові формати тощо); дати визначення ННМТ;

- показати значущість знання структури ННМТ та прийомів його сприйняття (розуміння), відтворення й продукування для загальнотеоретичної та практичної підготовки учителя-філолога;

- сформулювати знання категорійного апарату для аналізу ННМТ;

- сформулювати навички різних видів аналізу ННМТ;

- навчити застосовувати адекватну термінологію і концептуальний апарат у власних дослідженнях і наукових текстах, використовувати методи аналізу ННМТ у власній науковій та навчальній діяльності.

Перевагами дисципліни є те, що у процесі її засвоєння у студентів

формуються такі **компетентності**:

загальні:

ЗК 3. здатність вирішувати завдання, які потребують фахових знань, умінь, навичок та досвіду;

ЗК 8. здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;

фахові:

ФК 2. здатність до різних видів лінгвістичного аналізу;

ФК 3. здатність до текстової, інтерпретаційної, дискурсивної діяльності;

ФК 4. здатність формувати україномовну особистість на різних рівнях мовно-літературної освіти, розв'язувати комунікативні завдання за допомогою мовних засобів у конкретних ситуаціях професійного спілкування;

ФК 6. здатність використовувати когнітивно-дискурсивні вміння, спрямовані на сприйняття й породження зв'язних монологічних і діалогічних текстів в усній і письмовій формах.

Згідно з освітньо-професійною програмою після вивчення дисципліни здобувачі мають демонструвати такі **програмні результати навчання**:

Знання:

ПРЗ 1. технологій традиційного та інноваційного навчання; сутнісних характеристик, закономірностей, тенденцій та перспектив розвитку педагогічного процесу, теорії та технології його організації; форм, засобів, методів удосконалення педагогічної діяльності;

Уміння:

ПРУ 1. когнітивні уміння: організувати діяльність із набуття знань; виконувати пізнавальні, розумові, практичні дії; здійснювати інтерактивне спілкування; творчо застосовувати самостійно здобуті знання у фаховій практиці; вміння розв'язувати складні завдання, які потребують оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог;

ПРУ 2. педагогічні вміння: працювати зі змістом навчального матеріалу; організувати навчальну діяльність; працювати в умовах, що змінюються (педагогічні ситуації), моделювати індивідуальну освітню траєкторію учня (студента);

ПРУ 3. творчі уміння: здатність до рефлексії; навички оцінювання непередбачуваних проблем у професійній діяльності й обдуманого вибору шляхів їх вирішення;

ПРУ 4. дослідницькі вміння: самостійно планувати та виконувати індивідуальні навчально та науково-дослідні завдання, оцінювати отримані результати, застосовувати їх у подальших розвідках у галузі філології та суміжних наук; уміння впровадження дослідницької та/або інноваційної діяльності; уміння вдосконалювати набуту під час навчання кваліфікацію;

ПРУ 10. уміння визначати типи дискурсу й давати їм характеристику, структурувати дискурс на макро- і мікрорівнях;

Комунікація:

ПРК 2. уміння представляти й обговорювати отримані результати навчання, зрозуміло і недвозначно доносити власні висновки, знання та пояснення, що їх обґрунтовують, до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються;

ПРК 3. дотримання у своїй діяльності принципів толерантності, творчого діалогу, співробітництва, взаємоповаги до всіх учасників освітнього процесу.

Автономія і відповідальність:

ПРА 1. здатність учитися впродовж життя і вдосконалювати з високим рівнем автономності набути під час навчання кваліфікацію.

Очікувані результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі повинні демонструвати **знання про:**

- теоретичні засади дослідження ННМТ у сучасній науці;
- теорії тексту/дискурсу в історичній та сучасній перспективі;
- багатовекторність досліджень тексту/дискурсу у сучасній науці;
- текст як об'єкт комунікативної лінгвістики (категорії, типи, структура, одиниці дискурсу і т. ін.);
- різні типи текстів/дискурсів (структура, мовні особливості, жанрові формати тощо);
- визначення ННМТ у науковій літературі;
- семантичні, структурні параметри та прагматичні особливості ННМТ;
- особливості сприймання і розуміння ННМТ.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **уміти:**

- визначати типи ННТ і давати їм характеристику;
- структурувати ННТ відповідно до одиниць його членування на рівні мікро- і макроструктури;
- здійснювати різні види аналізу ННМТ;
- застосовувати адекватну термінологію і концептуальний апарат у власних дослідженнях і наукових текстах;
- використовувати методи аналізу ННМТ у власній науковій роботі.

E-mail кафедри: kstilukrmov.rshu@ukr.net

E-mail викладача: lesyazlativ@meta.ua

Очні консультації: щосереді з 12.45 до 14.05 (2 академічні години).

Онлайн-консультації: щочетверга з 18.00 до 20.00.